

CHUMOSH BERAISHIS AND SIDRA BERAISHIS

Parshas Noach

By Rabbi Menachem Rokeach

Parshas Noach hurried in this year, leaving little time to delve in Parshas Beraishis, which followed directly with Shabos, at the conclusion of Simchas Torah.

Upon returning to Yeshiva after the festival of Succos, beginning the Chumosh shiur with Parshas Noach, a student asked: "Rebbe, when are we supposed to learn Parshas Beraishis?" The Rabbi replied, "All year." Every reference to Beraishis intends to afford a refreshing beginning, feeling of renewal, on a higher level.

It is noteworthy that the whole Chumosh (Beraishis), which literally means a fifth, one of the Five Books of the Torah, is called Beraishis. There is an element of Beraishis (beginning) in every one of the twelve Sidros of the first Chumosh.

The three festivals, especially, contain the special quality of Beraishis, renewal, to boost the observer into higher gear in spirited Torah observance and learning more profoundly. The Barnover Rav, after an elaborate discussion of the renewal spirit of each of the festivals, concludes with a remarkable gimatria (equal numerical value): שלש רגלים (three festivals) is בגמטריא (numerically) בראשית.

Parshas Noach, too, contains some basic teachings in the Beraishis spirit. In one incident, however, it is in the negative sense. The first passage of Parshas Noach describes him as "a righteous man", "Noach Ish Tzadik". It is for this reason that he was chosen out of all humanity to be saved from the flood, and continue world survival. Yet, upon exiting the ark he built, he is called "the man of the earth", Ish Hoadomo" (9:20), as he embarked to plant a vineyard. The Midrash is critical of Noach's choice in this endeavor. His Beraishis, foundation of the new world after the Flood, should have concentrated on matters of spirit and morality, a new world order, to avoid the pitfalls which brought about the Flood.

Rashi, in the first passage of Beraishis, teaches that the very purpose of creation was for the sake of Torah, which is called "Raishis", and for the sake of Klal Yisroel who are called "Raishis". These two foundations, each called "Raishis", are actually blended into one foundation. For this Torah was given, exclusively, to the Jewish people.

The Mishna teaches (Avoth 5:2): There were ten generations from Adam to Noach, it demonstrates Hashem's degree of patience, for all the ten generations were sinful, yet punishment of the Flood was meted out only with the 10th generation. The Mishna continues (5:3): There were ten generations from Noach to Abraham; it demonstrates Hashem's patience, for all these were sinful but only Abraham received the reward for all. Where is the parallel to the earlier Mishna? Where is the punishment? Says the Mehral: Since the opportunity of Torah was there for all mankind, for the Torah itself is Raishis, but because of their sinfulness they were rejected, (and only Abraham was chosen) there could be no greater punishment than that. "He relates His word to Jacob, His statutes and judgments to Israel. He does not do so for any other people, such judgments they do not know" (Tehilim 147:19,20).

In Parshas Vayechi, patriarch Yaakov elucidates upon the high spiritual level reached by Klal Yisroel. Yaakov indicates to his twelve sons, the twelve tribes, that they represent the fulfillment of Raishis, as Klal Yisroel is called "Raishis". This was Yaakov's intention in attributing to himself (though humbly) and to the twelve tribes, the title of "creators of worlds", as the above quoted Rashi, Beraishis, creation, "for the sake of the Jewish people" (See Midrash Beraishis Parsha 98:3, "Borai Olomos", creating worlds).

Both the Torah and the Jewish people are called Raishis. Both were uppermost in the Will of the Al-mighty in the creation of the world. Two Raishis's were intended to march together, exclusively, always. The Klal Yisroel is charged to place the Torah, which is called Raishis, at the forefront of its interests, while the Torah is Firstly and centrally concerned with the welfare of Klal Yisroel which is also called Raishis.

Observance of Torah and learning it is guarantee for a joyous life. "...to observe Hashem's commandments, decrees and ordinances, then you will live..." (Devorim 30:16).

Likewise, the Torah itself reciprocates: "The soul of the laborer labors for him" (Mishlei 16:26). "He exerts himself in this Talmusic tract (for deeper understanding), and the Torah (itself) strives for him in another Talmudic tract" (Sanhedrin 99b).

כדאי לחזור בקיצור בלה"ק רוב הדברים שנמסרו כאן באנגלית, לאלו שזאת חביבים להם יותר, מבחינת "ורוממנו מכל לשון", ובאיזה הוספות.

(א) היות שבשנה זו בא שבת בראשית מיד במוצאי שמחת תורה, עד שלא הי' די פנאי ללמוד בפרשה כראוי, ובודאי לא נגמר, כמו שהשיב הרבי לתלמידיו כששאלו אותו אימתי צריך ללמוד פרשת בראשית? השיב הרבי: "כל השנה". עכ"פ ראוי להמשיך קצת בעניני בראשית.

ק"ז ר' אברהם שמחה הורוויץ זצ"ל אב"ד בארנוב שלסוף שניו עלה לירושלים, כותב בספרו המרא טבא איך כל אחד משלש רגלים יש בו סגולה להתחיל מחדש, (וכמו דכתיב בריש פרשת דברים "הואיל משה באר את התורה הזאת" (א:ה), ופי' רש"י "הואיל, התחיל"). ומסיים בגימטרי' נפלא: "שלש רגלים" בגימטריא "בראשית". לפי"ז הסמיכות לא רק לשמחת תורה אלא לכל שלש רגלים. (עי' ריש מס' ראש השנה בסוגיא דבל תאחר לדיעה אחת עובר רק אם לא שילם בחג הסוכות, ולדיעה אחת רק אם איחר כסדרן, דהיינו פסח שבועות וסוכות. נמצא בסוכות חוגגין השלמת כל ג' רגלים, ובזה מגיעים לבראשית).

(ב) גם בפרשת נח מצינו רעיון בראשית, בבקורת נגד נח, שמתחילה קראו התורה "איש צדיק", וביציאה מן התבה נקרא "איש האדמה", לפי שהי' עליו האחריות להתחיל חיים חדשים על מדרגה עליונה, בבחינת "בראשית ברא" לברוא אויר בראשית, רוח קדושה, תחת זה הי' לו ירידה ונעשה "איש האדמה", רודף אחר יין. ההזדמנות של הסמיכות שמחת תורה לשבת קדש, שבת בראשית, מלמדנו להיות לעלות מחיל אל חיל.

(ג) ידוע הגמרא שבת קל. על אלישע בעל כנפים שהי' אז גזירה נגד הנחת תפילין ויצא ומצאו השוטר

הרשע ונטל אלישע השל ראש בידו (כדי שלא להוציא שקר מפיו בעוד התפילין על ראשו (הת"ס)), ואמר שזאת כנפי יונה, ועפ"י נס כן הי' שנעשה כנפי יונה. התוס' דף מט. שואל מדוע דוקא כנפי יונה ולא כנפי שאר צפור. ותירץ שיונה יש לו הכח להמשיך התעופה בלי להרגיע ולנוח על סלע או על כנף של אילן אלא יכולה לעוף בכנף אחד ולנוח בכנף השני, ואח"כ להחליף. זהו המעלה של הסמיכות שבת קדש מיד אחר שמחת תורה, בלי יום חול בינתיים.

בישעי' (מ:לא) "ירוצו ולא ייגעו, ילכו ולא ייעפו", לכאו' הל"ל מקודם ילכו ולא ייגעו, ולא עוד אלא אפי' כשירוצו ג"כ לא ייגעו. אך ילכו בכוונה ילכו מחיל אל חיל, כבתהלים (פד:ח) ממדרגה למדרגה עליונה.

(ד) עוד ענין "בראשית" חוגגים בשבת זה פרשת נח, ראש חודש מרחשון. וידוע הרש"י ריש בראשית, אמר ר' יצחק, לא הי' צריך להתחיל את התורה אלא מהחודש הזה לכם שהוא מצוה הראשונה שנצטוו בה ישראל, ומה טעם פתח בבראשית משום כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים (תהלים קיא:ו), הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו".

ההסבר: לא שישראל זורק את האשם ח"ו על הקב"ה, אלא שמיד בבריאה הי' הכוונה ליתנה לישראל, רק כדי שתהא הארץ לא ריקם, אלא מלאה פירות ובתים, לכן נתנה הקב"ה לגויים שהם יבנו אותה לנחלה וליתן לישראל ארץ מלאה כל טוב, לכן התחיל בבראשית ברא.

לפי"ז צורך לומר שיש בבראשית ברא לכה"פ רמז של מצוה ראשונה של החודש הזה לכם, והיינו הברכה לישראל "שהם עתידים להתחדש כמותה", כח התחדשות בכל חודש, בקדושה וטהרה וגבורה, והתחדשות אהבה כילד שעשועים, בבחינת בראשית.

